N°. 495. 1854.

DE GRONDWET.

ZEGELEN ZUID-HOLL.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

DONDERDAG 28 DECEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Bij de beoordeeling in de sectiën der Eerste Kamer van het wets-ontwerp op de Middelen, heeft die Kamer, tot het mededeelen van haar oordeel, uitdrukkingen gekozen, die, inderdaad, opmerkelijk zijn; omdat zij geen twijfel schijnen over te laten omtrent de zienswijze, die de Kamer ten aanzien van de noodzakelijkheid van *lasten-vermindering* heeft.

Dat oordeel luidt aldus:

De aldus aanhangig gemaakte voordragt tot vaststelling der middelen werd door de Tweede Kamer der Staten Generaal aangenomen *en het is dus dit* VOORLOOPIG *wets-ontwerp, waarop spoedig zal* MOETEN *worden teruggekomen*, dat aan het onderzoek der Afdeelingen in de Eerste Kamer werd onderworpen.

Vrij algemeen is bij deze overweging genoegen genomen met de wijze waarop nu deze zaak is behandeld. Terwijl er verschillende voorstellen, zoowel door de Regering als door leden der Tweede Kamer, tot wijziging der belastingen zijn gedaan, schijnt het raadzaam bij den korten tijd, die voor het einde van dit jaar overig blijft, de gewigtige vragen die bij die voorstelling beantwoording vorderen, *meer naauwgezet te overwegen*.

Men verlangt daarom deze voordragt te beschouwen, niet als eene normale raming, die voor het geheele jaar 1855 *zal strekken*, MAAR ALLEEN ALS ÉENE KORTSTONDIGE VERLENGING VAN HET NU BESTAANDE, die niet langer duren zal dan noodig is om te beslissen, of inderdaad het belastingstelsel en hoe dit zal behooren gewijzigd te worden.

Vrij algemeen heeft derhalve de Eerste Kamer verklaard, de Wet op de Middelen, hoezeer bestemd voor het geheele jaar 1855, niet anders aan te nemen *dan als eene credietwet*, ten einde den geregelden gang van zaken niet te belemmeren.

Het is slechts een *voorloopig wetsontwerp*, waarop *spoedig* zal *moeten* worden teruggekomen.

Ook de Eerste Kamer schijnt het „beloven zonder einde” moede te worden, en naar *daden* te verlangen.

Het April-Ministerie heeft menigmaal, met zekere minachting, nedergezien op 't woord van het vorige Ministerie: „*Wacht op onze daden.*” De Eerste Kamer schijnt thans niet langer voornemens te zijn om op de daden van het Ministerie *te blijven wachten*.

De heer VAN HALL heeft zich een doodvijand betoond van abstracte stellingen, van theorie op het gebied van staats- en volkenregt. De uitvinder van „de wijsbegeerte van het regt” is, ook in dit opzigt, van meening veranderd.

Maar als wij nu nagaan, wat dan eigenlijk *de practijk* is, zonder theorie van den heer VAN HALL, zouden hem dan niet de woorden van ROIJER-COLLARD, in 1821 in de Fransche Kamer van afgevaardigden uitgesproken, met het meeste regt, mogen worden toegevoegd?

„Je connais l'orgueil et les dangers de la theorie; „mais il y a aussi, *à vouloir absolument s'en passer*, „la prétention, excessivement orgueilleuse, *de n'être pas* „*obligé de savoir ce qu'on dit quand on parle et ce* „*qu'on fait quand on agit.*”

De zaak van GIBSON geeft opheldering van het: „n'être pas obligé de savoir *ce qu'on fait quand on agit.*”

De „*parlementaire vormen*,” die rusten op de stelling „*actie geeft reactie*,” zijn het bewijs van het: „n'être pas obligé de savoir *ce qu'on dit quand on* „*parle.*”

Het *Tielsche Weekblad* kan niet goedvinden, dat wij de „éene stem”, die zou zijn opgegaan over de voortreffelijke redevoeringen van den heer VAN HALL, bij de behandeling der Staatsbegrooting, uitleggen *in dien zin*, dat inderdaad slechts *éene enkele stem* zich tot lof had verheven.

„Die uitroep” — zegt het blaadje — „wordt ons „afgeperst door wrevel en spijt, omdat wij weten, *dat* „*de algemeene goedkeuring van alle weldenkenden*, den „heer VAN HALL des te krachtiger maakt tegen zijne „vijanden.”

De heer VAN HALL heeft dus weggedragen de algemeene goedkeuring van alle *weldenkenden*.

Wat zijn „weldenkenden”?

Wij zullen den Minister van Justitie, als de meest competente beoordeelaar in deze, laten spreken:

„Het is mogelijk dat er zijn, wier handel en wandel en geheime overleggingen het licht niet mogen zien, en dat dezen meenen nagegaan en bewaakt te worden; misschien bedriegen zij zich niet, maar dan wordt dit *toezigt* minder door de politie dan *door de weldenkenden uitgeoefend*, die zich verpligt achten, om mede te werken tot handhaving van rust en orde.”

Indien het *Tielsche Weekblad* het gezag van den Minister van Justitie wil erkennen en alzoo aannemen, dat „*de weldenkenden*” zijn „*de mouchards*”, dan verzetten wij ons in geenen deele tegen het amendement, op *onze* stelling voorgedragen.

De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* zal, gelijk wij reeds voorlang hebben aangekondigd, met Januarij van redactie veranderen, en het blad acht zich, in het No. van heden, verpligt „om zonder omwegen mede te deelen, welken weg het blad op het staatkundig gebied zal inslaan.” Het komt ons, na lezing en overweging van dit programma voor, dat de verandering slechts zal bestaan in wisseling van personen en in het *voornemen* om voortaan, „eene *betamelijke* wisseling van gedachten” te voeren.

Nu, dat was hoog noodig.

Één enkel staaltje, echter, hoe „*onbeschroomd* de redactie hare gevoelens heeft blootgelegd”, en hoe „*onbewimpeld* het programma van hare gedragslijn” is gegeven, mogen we onzen lezers niet onthouden.

Wij lezen, aan het slot van het programma, letterlijk het volgende:

Mogt het tegenwoordig ministerie de aangewezen rigting volgen, hetgeen wij in het belang des lands wenschelijk achten, wij zullen het gaarne ondersteunen; maar mogt dit ongelukkig het geval niet zijn, of mogten hunne opvolgers TE SNEL *voor-* of *achter*uitgang voorstaan, dan herhalen wij het, het is ons niet te doen om de personen, maar om de zaak, om hunne daden en handelingen: die zullen onpartijdig worden onderzocht en getoetst.

Dus *de Nieuwsbode* komt in de oppositie, wanneer? Zoodra een Ministerie *te snel* voor- of achteruit zal willen gaan.

Alzoo ministerieel, zoolang men langzaam *vooruitgaat.*

Even ministerieel als men langzaam *achteruit* wil gaan.

De weg, dien „*het blad op staatkundig gebied zal inslaan*” is dus, onverschillig, een weg van *vooruitgang* en een weg van *achteruitgang!!*

De *Nieuwsbode* zal zich dus volstrekt niet verzetten tegen *vooruit-*, ook niet tegen *achteruit*-gang. De staatkundige rigting bestaat alleen daarin, dat vóór- of achteruitgang niet *te snel* plaats grijpe. Overigens is 't, voor de nieuwe Redactie, precies 't zelfde, wat er verder zal gebeuren.

Wij gelooven niet, dat, *na deze politieke geloofsbelijdenis*, het noodig zijn zal, om ons dikwerf *ernstig* met de nieuwe redactie bezig te houden.

De Nederlander acht het gezegde van den heer VAN HALL merkwaardig omtrent: „lieden, die gaarne alleen „in het bezit wenschen te zijn van het *monopolie* van „afschaffing van belastingen”.

Het blad, opsommende al de voorstellen, die nu reeds aanhangig zijn, wordt bijkans minder voor *monopolie* dan voor te ver gedreven *concurrentie* (van de zijde der Regering) beducht.

Wij meenen, dat ook *de Regering* zich van een, alhoewel zonderling *monopolie*, heeft meester gemaakt.

Het *monopolie* namelijk, om het *monopolie* van anderen als eigen monopolie zich toe te eigenen.

Waarom werd een der plaatjes, die de aankondiging van Dr. VAN HOËVELL'S „*Vrijen en Slaven onder de Nederlandsche Wet*” versieren, met *roode verw* onzigtbaar gemaakt?

De *Nieuwsbode*, wiens bijzondere roeping het is, politie en justitie te verdedigen, geeft de oplossing van het raadsel. „Het plaatje was *kwetsend voor de goede zeden.*”

Wat stelde de teekening voor?

Eene schoone en jonge vrouw, naakt aan twee van elkander verwijderde palen opgeheschen, terwijl de voeten even den grond raken, wegkrimpende onder de bloedige slagen van een beul, daartoe gemagtigd door eene Nederlandsche vrouw, die, onder de bescherming van een parasol, met welbehagen dat tooneel harer helsche barbaarschheid bijwoont.

Als de politie zoodanig plaatje *voor het Nederlandsche Volk*, door *roode* verw onzigtbaar maakt, omdat het kwetsend is voor de goede zeden, welke qualificatie verdient dan *het Besluit*, dat door den tegenwoordigen Minister van Koloniën en onder zijne verantwoordelijkheid, *den Koning* ter bekrachtiging is voorgelegd, waardoor het geoorloofd is, dat dagelijks *onder de Nederlandsche Wet*, dergelijke „zedekwetsende” gruwelen in natura worden voltrokken?

Van 1 Januarij tot ultimo December 1852 werden *vijf honderd en zeven malen*, enkel te Paramaribo, vrouwen en mannen, knapen en meisjes naakt aan de bloedpalen opgeheschen en gemarteld!

De politie heeft, meenen wij, door het „zedekwetsende plaatje” met *roode verw* te bestrijken, tegelijkertijd, het martelbesluit des Ministers van Koloniën met *de bloedvlek* van veertig duizend menschen gebrandmerkt.

De Nederlander vraagt, „in het belang der *experts*, „die anders voortaan bij elke beraadslaging zullen wor„den geweerd”:

„Vooreerst, of we niet, ondanks alle bedenkingen, „in regtszaken met den jurist, in krankheid met den „geneesheer, te rade gaan? of niet, te midden der „stormen, de bevaren scheepskapitein begeerd wordt?

„Ten anderen, of de verscheidenheid van gevoelen „niet, zelfs in de berekening voor *oorlog*, ook bij *niet-* „*deskundigen* openbaar is?”

Het antwoord op die vragen zou welligt meest voldoende door den heer Elout van Soeterwoude kunnen gegeven worden in denzelfden geest, waarin hij in de zitting van 11 Dec., bij gelegenheid der beraadslagingen over het hoofdstuk voor *Marine*, sprak:

„Ik wenschte bepaaldelijk aan den Minister te vragen, of niet bij zijn departement en met gemeen overleg waarborg voor bestendigheid zoude te vinden zijn? Hij blijft verantwoordelijk Minister, doch hem zou kunnen worden toegevoegd een ligchaam zamengesteld uit vlag-officieren en andere deskundigen en, zoo mogelijk, uit eenige *burgerpersonen* om hem van raad te dienen. Ik druk op het woord *burgerpersonen*, omdat wij langzamerhand, zoo ik meen, alle burgerpersonen uit het Departement van Marine hebben zien verwijderen. Wanneer ik evenwel let èn op hetgeen in andere landen, èn vroeger hier te lande in dit opzigt geschied is, èn *op de vruchten* daarvan, dan weet ik niet, of die *burgerpersonen wel zoo geheel geweerd moeten worden*. Ik zal mij natuurlijk niet in bijzonderheden daaromtrent uitlaten. Dit is niet mijne roeping. Maar ik wensch alleen aan te geven, dat de Admiraliteit van Engeland bestaat uit 3 vlag-officieren en 3 *burgerpersonen*. De lord van de Admiraliteit kan zijn *civiel persoon*, kan zijn vlag-officier. Bij ons nu zou het mogelijk zijn bij de oprigting van een dusdanigen raad, daarin zitting te geven aan 2 leden van den Raad van State.”

De Nederlander kan uit die rede stof ontleenen, om het oordeel van *niet-deskundigen* te gispen; maar is dan niet met zijnen medestander homogeen.

Wat de heer Thorbecke aanmerkte, mag door dat blad niet worden over het hoofd gezien; welligt is op *Oorlog* toepasselijk, wat *Marine* gold:

»Ik begrijp volkomen, dat het voor een zaakkundige somseene min aangename zaak is, met een niet-zaakkundige te discuteren. Maar het gemeen overleg in deze Kamer wordt niet dan op deze voorwaarde verkregen.

Is het ook wel raadzaam, dat de lijn tusschen zaakkundigen en niet-zaakkundigen, althans in het parlement, al te scherp worde getrokken? De Minister van Marine verklaarde zigh eenige oogenblikken geleden, tegen het toelaten van advocaten in eenigen raad van Marine. Ik weet niet of de Minister van Marine van advocaten op de vloot veel partij zou trekken. Maar zou hun raad altoos en voor alle gevallen, zelfs voor een Minister van Marine te versmaden zijn? Ik wil den Minister wijzen op een voorbeeld, dat hij zelf heeft aangehaald, op den tegenwoordigen Minister van Marine in Frankrijk. Welnu, die ambtgenoot van den Minister is, zoo ik mij niet vergis, *van beroep advocaat.*«

Nimmer werd ook aan eenig Kamerlid der anti-revolutionnaire partij de bevoegdheid betwist, om *over alle zaken* te redekavelen. Heeft de heer Groen bijvb. zich niet ten allen tijde het regt toegekend, om over *alle* onderwerpen te spreken, met eene beslissende stem, die soms verbaast? Heeft *stemmen* niet meer kracht dan *spreken?* Waar heeft de heer Groen ooit bijvb. *geweigerd* eene beslissende stem uit te brengen over onderwerpen, die, in de stelling van *de Nederlander*, alleen door »*deskundigen*« konden beoordeeld worden?

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Het nieuws van den dag is van weinig beteekenis, althans wat het oorlogstooneel betreft.

De redevoering, welke door lord John Russell in de laatste zitting van het gemeentehuis werd uitgesproken, wordt op verschillende wijzen uitgelegd. En geen wonder; dit stuk is vooral met betrekking tot de vredes-voorwaarden zeer verschillend, naar gelang men het in het een of het ander Engelsch blad leest.

De Fransche dagbladen, welke de lezing van de *Morning Post* aannemen, geven onder die voorwaarden op de vernieling van Sebastopol.

Maar de *Morning Post* is het eenige Engelsche blad, dat den edelen lord in dien geest doet spreken; noch de *Times*, noch de *Morning-Cronicle*, noch de *Morning-Advertiser*, die elk op hunne beurt de discussien hebben medegedeeld, gewagen van de zinsnede, welke, volgens de *Morning Post*, in de rede des edelen lords zou voorkomen. En over het algemeen verdienen de verslagen der zittingen door die bladen gegeven, meer vertrouwen dan die van de *Morning Post*. Het verslag van den *Morning-Cronicle* is ook letterlijk gelijkluidend met dat van de *Times*.

Om echter met juistheid de strekking der woorden van lord John Russell te kunnen beoordeelen, omtrent een punt, dat in naauw verband staat tot de oplossing van het groote vraagstuk, is het noodig dat men het door hem gesprokene juist kenne. En dit is nu zeer moeijelijk bij het bestaan van twee lezingen.

Te Parijs was men in de laatste dagen zeer benieuwd naar de redevoering des Keizers bij gelegenheid der opening van de zitting. Dat stuk werd eergister eerst door het hoofd van den Staat in den raad van ministers medegedeeld; maar er waren niettemin allerlei min of meer gegronde geruchten in omloop omtrent de voornaamste beginselen, welke in die redevoering zouden worden aangeroerd.

Onze lezers vinden onder de Fransche post den inhoud dezer redevoering. De Keizer wijst op de groote feiten, die sedert de vorige zitting zijn tot stand gekomen en herinnert aan de groote veldslagen, die den roem der Fransche wapenen verhoogden. Z. M. gewaagt verder van het met Oostenrijk tot stand gekomen verdrag, dat nog defensief luidt, maar dat, welligt, spoedig offensief zal zijn.

De alliantie met Engeland beschouwt Z. M. niet als het gevolg van voorbijgaand gewigt der omstandigheden.

De Keizer acht zich ook gelukkig de schatting van lofluigingen te kunnen brengen aan het leger en de vloot, wier trouw en krijgstucht zoo zeer aan de verwachting hebben voldaan.

Het blijkt voorts uit de openingsrede, dat het staande leger thans 581,000 man sterk is met 113,000 paarden. De vloot telde 62,000 ingescheepte matrozen. Het is onvermijdelijk dit offensief te behouden, ja zelfs zal in het volgend jaar eene ligting van 140,000 ma n aangevraagd worden.

De Keizer zegt tevens de aanbieding toe van een wetsontwerp, waarbij het lot der soldaten wordt verbeterd, die op nieuw dienst nemen.

Men mag het thans als officieel aannemen, dat aan Pruissen zijn voorstel tot het sluiten van een afzonderlijk verdrag zal worden geweigerd. Integendeel, is de vaste overtuiging gevestigd, dat de toetreding van Pruissen tot het jongste tractaat onmisbaar is.

De ongenade, waarin generaal Liprandi bij den Keizer van Rusland is gevallen, schrijft men alleen toe, dat hij er bij den slag van Inkermann niet in slaagde te beletten, dat de Franschen de Engelschen ter hulp konden snellen.

Het tusschen Frankrijk en Engeland gesloten port-reglement wekt algemeene tevredenheid.

De Keizerin van Frankrijk moet het hofleven zoo vervelen, dat zij op het eigenaardig denkbeeld is gekomen, groote ... te doen vervaardigen, die zij uit- en aankleeden ...

Men ... Fransche regering voornemens is de spaarkassen ... te brengen.

De Sultan heeft de generaals Canrobert, Bosquet en Forey de orde geschonken der Mjedjedie 1ste klasse. Hij heeft tevens besloten, dat die orde zal worden geschonken aan alle officieren, onderofficieren en soldaten van het verbonden leger, die door de opperbevelhebbers in hunne rapporten wegens het een of ander feit zullen worden vermeld.

Eene depêche uit St. Petersburg meldt, dat tot 16 dezer niets van belang onder de muren van Sebastopol is voorgevallen. Het slechte weder verhinderde den vijand de werken voort te zetten. Het vuur was zwak vooral van de engelsche batterijen.

Men schrijft uit Kopenhagen, dat de leden van den rijksdag op officieuse wijze eene commissie gevormd hebben belast met de taak, om te onderzoeken, welke maatregelen tegen het vorig kabinet kunnen worden genomen.

De Spaansche Cortes hebben in hunne zitting van 19 dezer kennis bekomen van het programma van het nieuwe kabinet. Het was de heer Luzuriaga, minister van buitenlandsche zaken, die dat stuk voorlas. Hij maakte van de aanneming van dat programma eene kabinets-quaestie. De Hertog der overwinning heeft ook eenige woorden uitgesproken ten einde de Kamer te wijzen op het noodzakelijke van eene aaneengeslotene meerderheid. Hij beval vooral aan om met beradenheid te werk te gaan bij de vervaardiging eener nieuwe Grondwet. Het ministeriële programma ademt een zeer monarchalen geest; daarin wordt ook gesproken van de organisatie van het parlement in twee kamers hetgeen de weder-oprigting van den senaat schijnt aan te duiden: trouwens dit is een quaestie, welke de commissie der redactie van de Grondwet zal hebben op te lossen.

Het geheele stuk door den heer Luzuriaga voorgelezen, is, overigens, veeleer eene uiteenzetting der grondslagen van de Grondwet dan een ministerieel programma in den eigenlijken zin van het woord. Het kabinet anticipeert dus in zekeren zin het werk der commissie van redactie. Indien nu deze commissie haar ontwerp niet in dien geest inrigt, dan zal het ministerie, onmogelijk, langer de teugels van het bewind kunnen voeren.

Er waren reeds geruchten aangaande eene ministeriële crisis in omloop.

Behalve de aanbieding van het ministerieel programma leverde de zitting der Cortes van den 19 niets belangrijks op. Ook die zitting was voor een groot gedeelte, even als die van den 18, aan persoonlijke quaestien gewijd, en het bleek maar al te zeer, dat men het algemeen belang uit het oog verloor om zich op het gebied der personaliteiten te begeven. De discussien namen zulk een ernstig karakter aan en waren dikwerf van zoo vijandelijken aard, dat er na afloop der zitting verscheidene uitdagingen tot duelleren tusschen de leden plaats hadden. Dank zij de tusschenkomst van den heer Madoz is het geschil tusschen den heer Massadan en generaal Prim ten minste in der minne bijgelegd. Partijen hebben zich omtrent die zaak verklaard; maar zelfs die verklaringen kunnen de schandelijke woordentwisten, welke in de Cortes plaats hadden, niet doen vergeten. De heer Madoz heeft echter weten te bewerken, dat het overig gedeelte der zitting, waarin die verklaringen werden gegeven, rustig afliep, en er beraadslaagd kon worden over het adres van antwoord op de troonrede. Deze discussie was echter van alle belangrijkheid ontbloot.

De zitting van de Zwitsersche bondsvergadering, den 4 geopend, is den 22 gesloten. De laatste zitting van den raad kenmerkte zich door de discussien over de verkiezingen te Tessin, waartegen menigvuldige petitien bij de kamers waren ingediend, alle vol klagten over de onregelmatigheden, welke daarbij zouden hebben plaats gehad. De raad heeft besloten, dat er nieuwe verkiezingen zullen plaats hebben voor de vijf afgevaardigden welke het kanton Tessin benoemd heeft.

De *Afrika* is te Liverpool aangekomen met berigten uit New-York tot 13 December. Een voorstel strekkende, dat de President zijne bemiddeling zou aanbieden ter beëindiging van het geschil tusschen Rusland en de Westersche mogendheden, dat in de kamer der afgevaardigden der Vereenigde Staten gedaan werd, is door die vergadering verworpen.

Aan den senaat is een bill aangeboden ten doel hebbende, op 21 jaren te stellen den tijd noodig tot verblijf om genaturaliseerd te kunnen worden. Volgens de tegenwoordige wetgeving wordt daartoe slechts vijf jaren gevorderd. Men meldt onderscheidene bankroeten te Boston en te Nieuw-Orleans. Het passief van een der gefailleerden, in de eerste dezer beide steden, bedroeg niet minder dan twee millioen dollars. De berigten uit Mexiko loopen tot den 2 December. Zij maken melding van een slag, waarin de opstandelingen een nederlaag zouden geleden hebben; ofschoon het hoofd der regerings-troepen werd gedood. Maar men weet hoe weinig rekening te maken is op de bulletins waarin groote veldslagen worden vermeld. De toestand echter blijft zeer hagchelijk.

De steden Mexico en Vera-Cruz hebben zich verklaard voor de handhaving der dictatuur van Santa-Anna.

Er zijn over Triest berigten uit Alexandrie tot den 18 December ontvangen, uit Bombay van 28 November, en uit Canton van den 10 derzelfde maand. Saïd-Pacha had zijn verblijf gevestigd nabij Cairo, waar hij zich bezig houdt met al datgeen wat in betrekking staat tot de organisatie van zijn leger.

Binnen veertien dagen zou men een aanvang maken met de kanaalwerken van Mahmoudie.

In Indie onderhield Dost-Mahomed vriendschappelijke betrekkingen met de Engelschen. Deze laatsten hebben met den kahn van Khelat een verdrag gesloten, ten doel hebbende de bescherming der Engelsche versterkingswerken aan den kant van Candahar.

De Nepaul vermeerderde zijne militaire-krachten.

FRANSCHE POST.

Parijs, 26 Dec. De Keizer heeft heden de kamers in persoon geopend en sprak bij die gelegenheid eene troonrede uit, die op het volgende nederkomt:

Mijne Heeren!

»Sedert de vorige zitting zijn groote feiten tot stand gekomen. Aan het beroep op het land, tot dekking der oorlogskosten, werd dusdanig gehoor gegeven, dat de uitkomst mijner verwachtingen heeft overtroffen. Onze wapens zegepraalden zoowel in de Oostzee als in de Zwarte zee. Twee groote veldslagen hebben den roem onzer banieren verhoogd. Een schitterend getuigenis van de innigheid onzer betrekkingen met Engeland, heeft het Engelsche parlement geleverd, door gelukwenschingen goed te keuren aan onze officieren en soldaten.

»Een groot rijk, dat verjongd werd door de ridderlijke gevoelens van zijnen vorst, heeft zich losgewrongen van eene mogendheid, die sedert veertig jaren de onafhankelijkheid van Europa bedreigde. De Keizer van Oostenrijk namelijk heeft een tractaat gesloten, dat thans nog defensief luidt, maar dat welligt spoedig offensief zal zijn en dat zijne zaak aan die van Frankrijk en Engeland verbindt. Hoe langer de oorlog duurt, des te talrijker worden onze bondgenooten, en des te sterker vereenigen zich de eens gesloten banden. Welke band hecht dan ook sterker dan de overwinningen, die aan de twee legers toebehooren en die den gemeenschappelijken roem in herinnering brengen te gelijk met de overeenkomst van het doel, dat de beide regeringen beoogen.

De alliantie met Engeland was niet het gevolg van het voorbijgaand gewigt der omstandigheden. Neen! Eene zaak deed die alliantie sluiten, die sedert meer dan eene eeuw Engelands en Frankrijks eigen grootheid en belangen, en Europa's beschaving en vrijheid, in de waagschaal stelde.

»Vereenigt u met mij in deze plegtige omstandigheden, Mijne Heeren, om namens Frankrijk dank te zeggen aan het Engelsche parlement, voor zijne hartelijke, warme demonstratiën en aan het Engelsche leger en aan zijne waardige opperhoofden, voor hunne dappere medewerking.

»Indien de vrede in het volgende jaar niet hersteld is, dan hoop ik gelijke dankbetuiging te kunnen rigten aan Oostenrijk en Duitschland, wier vereeniging en voorspoed wij wenschen.

»Ik acht mij gelukkig eene schatting van lofluiging te kunnen brengen aan het leger en de vloot, wier trouw en krijgstucht overal aan onze verwachting hebben beantwoord. Het leger in het Oosten heeft alles geleden en is alles te boven gekomen. Noch smetziekte, brand, storm of ontberingen; noch eene vesting, die steeds op nieuw van levensmiddelen en krijgsbehoeften voorzien en door eene ontzagwekkende artillerie verdedigd wordt; noch twee vijandelijke, veel sterkere legers, — niets kon hun moed verzwakken, niets kon hun geestdrift breidelen. Van den maarschalk tot den soldaat of matroos, — ieder doet op edele wijze zijn pligt. Het leger en de vloot hebben zich braaf voor Frankrijk gekweten!

»De oorlog eischt wezenlijke opofferingen. Desniettegenstaande gebiedt alles hem met kracht door te zetten. Ik reken daartoe ook op uwe medewerking.

»Het staande leger is thans 581,000 man sterk met 113,000 paarden. De vloot telt 62,000 ingescheepte matrozen. Het is onvermijdelijk dit effectief te behouden niet alleen, maar ik zal in het volgende jaar eene ligting van 140,000 man vragen.

»Er zal een wetsontwerp worden aangeboden, waarbij het lot der soldaten wordt verbeterd, die op nieuw dienst nemen.

»Eveneens zal ik magtiging vragen tot het sluiten eener nieuwe, nationale leening. Het aan te bieden budget zal een evenwigt tusschen ontvangst en uitgaaf aanbieden. De nieuwe leening zal dan strekken om aan de oorlogskosten het hoofd te bieden.

»In de nijverheid houdt zich bedrijvigheid staande. Groote openbare werken worden voortgezet. De Voorzienigheid schonk ons een oogst, die voldoende is voor onze behoefte. In één woord, de strijd dien wij volhouden, jaagt zóó weinig vrees aan de verschillende belangen aan, dat wij eerstdaags op onze algemeene Parijsche tentoonstelling de voortbrengselen des werelds zullen vereenigd zien van de verschillende deelen des aardbols.»

Deze rede des Keizers werd door de Kamers met geestdrift begroet.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

ZITTING VAN WOENSDAG, 27 DECEMBER.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over de begrootingswetten voor 1855 aangevangen.

De heer V. DAM V. ISSELT geeft te kennen, dat er in de Tweede Kamer zoo velerlei en zoo veelsoortige beschouwingen in het midden gebragt zijn, dat hij er een enkel woord over meent te moeten spreken. Er zou veel te zeggen zijn over het ontstaan en de beloften van dit Ministerie en over de al- dan niet vervulling daarvan. Maar hij zal geen enkel woord in het midden brengen, dat aanleiding zou kunnen geven tot een onaangenamen en hier vooral doelloozen strijd. Dit alleen meent hij te moeten zeggen, dat er geen eerlijk en verstandige Protestant in het Vaderland is, die aan de R. Kath. hunne kerkelijke regeling zou willen betwisten. Na dit op den voorgrond te hebben geplaatst, laat hij het ter beslissing over wie de eerste aanleiding gegeven heeft tot eene betreurenswaardige opgewondenheid, die wij in ons Vaderland hebben beleefd. Na de aftreding van den Minister van Marine zal hij over den staat van ons zeewezen niet uitweiden. De

overige hoofdstukken der begrooting zijn bij de Tweede Kamer met groote meerderheid aangenomen.

Hij verheugt zich daarover, vooral omdat de Ministers ze verdedigd hebben op fiksche wijze, vrij van állen geest van transactie, hetgeen het gemeen overleg intusschen niet uitsluit. Hij klaagt niet zoozeer over den weinigen tijd tot onderzoek van deze begrooting, die voor deze Kamer is overgebleven, maar hij betreurt het, dat het oponthoud vooral te wijten is aan personele aanvallen of verdediging of loftuiting van eigen handelingen en stelsels. Hij komt op tegen de onderscheiding tusschen constitutionnelen en reactionnairen. Hij weidt uit over de constitutionnelen, die zich zelven dezen titel aanmatigen en op anderen een onverdiend verwijt werpen. Hij vergelijkt de positie van hen, die zich constitutionnelen noemen met die van hem en zijne vrienden, bij de zoodanigen, die zich tevreden stellen met den spoortrein als middel van vervoer, terwijl de anderen per luchtschip in een etmaal naar het goudland willen.

Hij eindigt met de betuiging, dat, zoolang dit Ministerie met bezadigdheid op den ingeslagen weg voortgaat, hij het gaarne zal vergezellen, onverschillig over den naam, dien men hem mogt geven. Hij rigt alleen eene waarschuwing tot dit Ministerie, dat is dat het bij den aanstaanden proefrid tot afschaffing van belastingen voorzigtig zij en zorge, dat de wagen niet uit het spoor gerake.

De heer SASSEN treedt in eenige beschouwingen om van zijne belangstelling in het welzijn des Vaderlands te doen blijken. Hij zal niet over de staatkundige gedragslijn van het Ministerie spreken; het is hem tamelijk onverschillig aan welke handen het roer van den Staat wordt toevertrouwd, daar programma's toch nooit anders zijn, dan uitvloeisels van den indruk van het oogenblik. Hij ziet alleen op daden en met het oog daarop toetst hij die aan het belang des lands. Zijn stelsel is:

Bezuiniging in verband met schulddelging Zoo hij met het oog daarop de cijfers der begrooting nagaat, dan bestaat er geen reden tot blijdschap; dan is dit geen bevestiging van de goede uitkomsten der grondwetsherziening van 1848. Hij zal dan ook de hoofdstukken van de begrooting niet allen kunnen aannnemen. Hij ontwikkelt zijne hoofdbezwaren, zooals die reeds meest in de gewisselde stukken zijn opgenomen. Verhooging van uitgaven maakt zijne hoofdbedenking uit; hij klaagt daarbij over de verhooging der jaarwedden, vooral met het oog op het Departement van Buitenlandsche Zaken. Bovenal heeft de begrooting van oorlog zijne bekommering gewekt. Daar het bedrag van dat hoofdstuk door den Minister als een normaal cijfer beschouwd wordt, zal hij dat hoofdstuk niet kunnen aannemen. Hij wijst op het belang, dat er gelegen is in afschaffing van belastingen. Hij acht dit eene onvermijdelijke noodzakelijkheid. Hij is zeer verheugd over de jongste verklaring der Regering, en hij hoopt, dat de verwachtingen, die daardoor zijn opgewekt, niet teleur gesteld zullen worden.

De heer VAN ANDRINGA DE KEMPENAER treedt mede in eenige algemeene beschouwingen. Vooraf ontwikkelt hij zijne bedenkingen over den weinigen tijd, die ter behandeling der begrooting aan deze Kamer wordt gegeven. Daarna beklaagt ook hij zich over het hoog eindcijfer der begrooting, hetgeen hij in bijzonderheden aanwijst. Hij brengt dit in verband met het programma van dit Ministerie, vooral over de toegezegde mindere vermenging van het centraal gezag, en vraagt of daaraan wel is voldaan? Hij dringt mede aan op de indiening der wetten nopens militie en schutterijen. Ook dit behoort tot de eerlijke uitvoering der grondwet. Hij vereenigt zich met hetgeen de heer Gevers van Endegeest daarover in de andere Kamer gezegd heeft. Hij klaagt verder over de algemeene verhooging der wachtgelden en pensioenen, vooral bij Hoofdstuk X, waar die som het achtste deel van het geheele Hoofdstuk uitmaakt. Hij zal waarschijnlijk voor alle Hoofdstukken stemmen, omdat zijne bezwaren niet van zoo overwegend belang zijn om tot eene afstemming te besluiten.

De heer CREMERS beantwoordt den eersten Spr. ten aanzien van twee punten. Wat de opmerking betreft, dat zekere partij zich den naam van constitutionnelen aanmatigt, treedt Spr. in ontwikkelingen deswege. Hij gelooft, dat alle leden der Kamer trouw en eerlijk de Grondwet willen handhaven, die zij bezworen hebben. In de tweede plaats wil Spr. gaarne aannemen, wat de heer van Dam gezegd heeft, dat geen Protestant aan het R. K. Kerkgenootschap eene vrije regeling misgunt; maar dat lid heeft er op laten volgen, dat hij het ter beslissing overliet aan wien de schuld der plaats gehad hebbende opgewondenheid was te wijten. Spr. meent, dat de strekking van die opmerking duidelijk genoeg is. Het betreft hier een teeder punt. Hij antwoordt, dat hij die opmerking niet beaamt. Hij zal alleen zeggen, dat er aan beide zijden schuld bestond, en dat het meest verstandige is het onderwerp beiderzijds niet meer aan te roeren.

De heer VOS VAN STEENWIJK zal alleen toelichten de stem die hij zal uitbrengen. Bij de beoordeeling van deze begrooting heeft hij zich twee vragen ter beantwoording voorgesteld: 1o. verdienen de Ministers het noodige vertrouwen om hun de gevraagde uitgaven toe te staan; en 2o. verdienen die uitgaven goedkeuring. Wat het eerste punt aangaat bestaat er voor hem geen reden om zijn vertrouwen aan het Ministerie te ontzeggen. Hij keurt de rigting goed, welke dit Ministerie aan de naleving der Grondwet geeft, en wel in tegenoverstelling van het vorig Ministerie. Juist om de tegenovergestelde rigting van deze Ministers ondersteunt hij hen, en wat het tweede punt aangaat, heeft ook hij wel bezwaren tegen het eindcijfer, doch hij moet toch erkennen, dat die verhooging meer het gevolg is aan de eene zijde van de uitbreiding der openbare werken door het vorig Ministerie en aan den anderen kant van de meerdere behoeften der openbare dienst.

De heer VAN DER LEK DE CLERCQ heeft bezwaren tegen het eindcijfer; ook hem zijn in zooverre de personen onverschillig, die aan het Bewind zijn, maar niet hunne daden. Het heeft ook hem getroffen, dat het cijfer der uitgaven zoo is opgevoerd. Hij zal in geene vergelijkingen tusschen dit en het vorig Ministerie treden, maar alleen zeggen, dat het vorig Bewind grooter sympathie bij het meerendeel der natie had, ten gevolge van de maatregelen van bezuiniging, die door hetzelve waren genomen. Afgescheiden van alle politieke overwegingen, begrijpt toch ieder ligtelijk, dat, wanneer er mindere uitgaven noodzakelijk zijn, dan ook mindere inkomsten gevorderd worden, en men dus mindere lasten heeft op te brengen. Dat valt in het begrip van iedereen.

Hij ontwikkelt zijne denkbeelden over het heilzame van schulddelging. Hij geeft zijn leedwezen te kennen over de aanzienlijke vermeerdering der uitgaven, hetgeen tengevolge hebben zal, dat hij aan een paar hoofdstukken zijne goedkeurende stem zal moeten weigeren, en dat hij ten aanzien van andere, verdere inlichtingen zal afwachten. Hoofdstuk III vindt hij wegens de verhooging van de bezoldiging der gezanten onaannemelijk. Ook hoofdstuk X kan hij niet aannemen zoo de Minister van Oorlog blijft volharden bij zijne verklaring, dat het eene normale begrooting is. Het komt hem toch voor, dat zij te hoog is voor de krachten der natie. Over de middelen zal hij niet uitweiden; slechts ééne opmerking zal hij maken: dat het niet wenschelijk is dat er eene bres in ons belastingstelsel worde geschoten, zoo lang men niet duidelijk aanwijst, op welke wijs de af te schaffen belastingen zullen worden vervangen.

De heer VAN EYSINGA was niet voornemens het woord te voeren, maar na hetgeen de eerste Spr. gezegd heeft, moet hij toch iets in het midden brengen. De heer van Dam heeft eene vergelijking gemaakt tusschen vervoermiddelen en politieke rigtingen. Spr. gelooft, dat men zeer voorzigtig zijn moet aan politieke rigtingen benamingen te geven; maar hij moet toch zeggen, dat, als men let op en toegeeft aan de eischen des tijds, men dan steeds eene voorwaartsche rigting gewaar wordt. Hij vraagt het gemeld lid af, of er in ons land ook niet eene rigting van stilstand bestaat en ook eene, die achteruit gaat. Hij zegt dit volstrekt niet in toepassing op eenig lid, maar hoe meer hij overtuigd zal zijn, dat die rigtingen er niet zijn, des te meer zal hij zich daarover verheugen. Hij hoopt, dat men steeds zijne oogen in voorwaartsche rigting zal houden en op de toekomst letten, maar geenszins achterwaarts.

De heer VAN DAM VAN ISSELT geeft nadere verklaring van het door hem gesprokene.

De heer VAN RIJCKEVORSEL was niet voornemens het woord te voeren, maar de laatste rede van het vorig lid heeft op hem den indruk gemaakt, van de waarheid der spreuk: *mieux vaut un sage ennemi, qu'un imprudent ami*. Spr. zou het hoogst ongelukkig achten, zoo het Ministerie den aangewezen raad volgde en achteruitging. Zijne meening is steeds geweest, dat de grondwet van 1848 ten volle naar letter en geest moet worden uitgevoerd, maar tevens, dat de organieke wetten door het vorig Ministerie ontworpen aan die eischen beantwoordden, met uitzondering van een enkel artikel der kieswet. Daarom heeft hij aan de meesten dier organieke wetten zijne goedkeurende stem gehecht. Ook des sprekers leuze is: de grondwet van 1848, niets meer en niets minder. Hij gelooft, dat, als dit Ministerie ook het voorgaande daarin voegt, het land zich er wel bij bevinden en het Ministerie zich sijmpathie verwerven zou. Hij is het geheel eens met een Spr., die verklaarde, dat eene tegenovergestelde rigting aan het Ministerie de sijmpathie der natie zou doen verbeuren.

Hij zal zich genoodzaakt vinden aan sommige hoofdstukken geen goedkeurende stem te geven. Hij zal thans niet over verhooging van uitgaven uitweiden, maar zal dit bij sommige hoofdstukken meer bijzonder doen. Hij bepaalt zich alzoo tot enkele punten, die meer dan een departement betreffen. Spr. treedt daarna in eene beschouwing over de academie van Delft, die Spr. op de begrooting wil hebben gebragt, en over de zaak van het station van den Rijnspoorweg te Rotterdam.

De heer VAN DAM VAN ISSELT vraagt het woord voor een persoonlijk feit. Hij meent, dat men de grenzen te buiten gaat, als men een ambtgenoot beschuldigt, dat hij het Ministerie den raad zou hebben gegeven, om op den grondwettigen weg niet vooruit, maar achteruit te gaan. Die dat doet zou zich, zegt Spr., aan landverraad schuldig maken.

De heer VAN BEECK VOLLENHOVEN ontwikkelt enkele beschouwingen; het klimmend cijfer der begrooting maakt hem ernstig beducht en boezemt hem vrees voor de toekomst in. Hij dringt met klem op de vermindering van het cijfer der uitgaven aan. Hij herinnert, hoe eene van de aanleidende oorzaken tot de grondwetsherziening van 1848 juist was de jaarlijksche vermeerdering van uitgaven en de vermeerdering van den druk der belastingen. Ten aanzien van staatkundige beschouwingen, verklaart hij, dat hij geene wijziging wenscht in de staats-inrigting van 1848, waartoe hij uit overtuiging heeft medegewerkt.

Hij verlangt evenmin eene wijziging van het Ministerie, omdat hier te lande het gedurig veranderen van regeringsstelsel allernoodlottigst werkt voor den geregelden gang van zaken.

De heer INSINGER meent, dat bij verschillende organieke wetten te veel is toegegeven aan wat men gemeend heeft de eischen des tijds. Daarom herinnert hij, dat hij tegen de kieswet, de provinciale en gemeente-wetten gestemd heeft. Hij is van oordeel, dat de gemeente-wet vooral te Amsterdam slecht werkt.

Hij wijst er ook op, dat men te Amsterdam zeer ontmoedigd is, dat de Min. geen uitzigt op herziening der gemeentewet heeft gegeven. Men is daar zelfs zoo ontmoedigd, dat verscheiden wethouders zullen aftreden, uit hoofde van de vele moeijelijkheden en den omslag, waartoe de gemeentewet aanleiding geeft, en uit hoofde van het weinig nut, dat men stichten kan. Hij vreest, dat hoe langer hoe meer de waarlijk geschikte personen zich zullen onttrekken om aan de gemeentebesturen deel te nemen. Hij laat het gaarne aan anderen over inlichting te geven hoe het in hunne provinciën met de werking der gemeentewet gesteld is.

De heer LOTSY zal de gemeentewet niet verdedigen tegen de aanmerkingen van den vorigen Spr. 1o. omdat zij alleen Amsterdam betreffen, en 2o. omdat dit eigenaardiger tot de taak der Ministers behoort. Zoolang het Ministerie de noodzakelijkheid eener herziening niet inziet, kan Spr. zich van de verdediging onthouden. Hij vraagt het woord over het te laat indienen der begrooting, vooral naar aanleiding van hetgeen door den eersten Spr. werd opgemerkt. Hij ziet het niet voorbij dat de langdurige beraadslagingen in de Tweede Kamer ten deele oorzaak zijn van de vertraging, maar hij zou toch niet in die late indiening eene aanleiding willen zien tot wijziging der Grondwet, al ware het op dat eene punt tot vervroeging van het tijdperk ter opening der zittingen van de Staten-Generaal.

Hij zou het als eene algemeene ramp beschouwen, als er nu weder op grondwetsherziening werd aangedrongen. Aanvankelijk noemt men toch slechts enkele punten, maar langzamerhand wordt dan de vordering grooter. Dan gaat men alle artikelen na en komt men spoedig van het eene tot het andere punt. Hij wenscht liever, dat men medewerke om niet door langdurige beraadslagingen in de andere Kamer den tijd noodeloos te rekken, en soms welligt de waardigheid der volksvertegenwoordiging bij de natie in gevaar te brengen.

De Ministers van Finantien, Binnenlandsche en Buitenlandsche Zaken beantwoorden de verschillende sprekers, waarna de algemeene discussien worden gesloten.

Hoofdstuk I en II worden vervolgens met algemeene (31) stemmen *aangenomen*.

Morgen ten 11 ure voortzetting der discussie.

'sGravenhage, 27 December.

Z. M. heeft aan A. van Hoytema, op verzoek, verleend een eervol ontslag uit zijne betrekking van plaatsvervangend kantonregter te Goor.

Z. M. heeft den ontvangst der directe belastingen en accijnsen te Nos in Friesland, gesupprimeerd en vereenigd met het ontvangkantoor derzelfde middelen te Nijkerk, onder voortdurend beheer van den ontvanger jhr. J. C. F. Stern.

De Opper-Ceremoniemeester heeft bekend gemaakt, dat het Hof den rouw zal aannemen, wegens het overlijden van H. K. H. de Prinses Caroline Frederique Wilhelmine van Hessen voor den tijd van acht dagen, te weten de vier eerste dagen den middelbaren en voor de vier laatste dagen den ligten rouw, met ingang van Dingsdag 26 dezer.

* De collecte, die gisteren plaats had, en die slechts eenmaal des jaars gehouden wordt, tot ondersteuning van de Armen-inrigting alhier, die ten doel heeft om, zooveel de middelen toelaten, werk aan behoeftigen te verschaffen, heeft de aanzienlijke som opgebragt van ƒ 2630. Er worden voor deze zoo nuttige inrigting nog giften ingewacht zoo van de Koninklijke familie, als van andere weldenkenden.

* Meermalen werd vermeld, dat de commissie, die zich belast met het verkoopen van aardappelen aan behoeftigen, blijft voortgaan met het vervullen van die edele taak. Thans biedt zich mede voor de behoeftigen de gelegenheid aan, om voor veel verminderden prijs bij den heer C. A. van Wiel, op de Nieuwe Haven alhier, goeden en deugdzamen turf te kunnen verkrijgen. Door bijzondere gelegenheid heeft hij een voorraad van ruim 2.000.000 turven uit de Westeindsche veenen verkregen, zoodat hij wel vooreerst in de behoefte zal kunnen voorzien.

Wij vernemen, dat ter perse ligt en in het begin des volgenden jaars in het licht zal verschijnen het eerste deel van *Aemstels Oudheid of Gedenkwaardigheden van Amsterdam*, door Dr. P. Scheltema. Wij verwachten van die uitgave belangrijke en onbekende bijdragen voor de geschiedenis van de hoofdstad, vooral daar wij vernemen, dat de kunstschatten van oudsher in die stad opgehoopt en grootendeels zelfs aan de inwoners onbekend, meer dan in de voortreffelijke stadsbeschrijving van Wagenaar geschied is, de aandacht van den werkzamen Archivarius getrokken, en het onderwerp zijner bijzondere studie uitgemaakt hebben. (*A. K. en L. B.*)

Door Gedep. Staten van Noordholland zijn thans nader vastgesteld de jaarwedden der burgemeesters te Amsterdam op ƒ 8000, te Bloemendaal ƒ 350, Midwoud ƒ 150, Velzen ƒ 300, Vlieland ƒ 250 en Wieringen ƒ 500; de gemeentesecretarissen te Andijk ƒ 200, Bloemendaal ƒ 350, Velzen ƒ 300 en Zaandijk ƒ 400, en de gemeente-ontvanger te Heemskerk 125, Zaandam ƒ 1600, Nieuwe Niedorp ƒ 150 en Muiden ƒ 220. Die bepalingen zijn goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 10 dezer. (*St. blad.*)

Zaturdag avond, omstreeks half tien ure, ontstond in de smelterij der marinewerf te Vlissingen brand, die echter gelukkig door de daar aanwezige spuit in de beginselen kon worden gestuit. Een gat in den schoorsteen schijnt den aangrenzenden muur en deze de goot gloeijend te hebben gemaakt. (*Middelb. Ct.*)

Door Engelsche onderdanen hier ter stede gevestigd, en eenige andere personen zijn dezer dagen ten behoeve van de nagelatenen betrekkingen der militairen, die in den Krim gesneuveld zijn, is eene som bijeengebragt van *f* 700.

Naar men verneemt heeft te Amsterdam eene collecte plaats gehad voor dit zelfde doel en de aanzienlijke som van *f* 1500 opgebragt.

Naar men verneemt, circuleert te Wijk bij Heusden een request aan den minister van Justitie, houdende verzoek, de ingezetenen te magtigen hunne eigene politie uit te oefenen; dewijl het uit dagelijksche ondervinding blijkt, dat aldaar geene politie-directie bestaat of dat zij zoo vast slaapt dat zij niet wakker te schudden is.

De heer J. H. Halbertsma te Deventer, heeft aan de Koninklijke Bibliotheek alhier, ten geschenke aangeboden een der dri bestaande afgietsels van het schoone en meer dan levensgroote borstbeeld van Gijsbert Japix, den beroemden Frieschen dichter. Zoo als bekend is staat het oorspronkelijk, door den beeldhouwer Gabriel uit carrarisch marmer gebeiteld, in de groote kerk te Bolsward. Den heer Halbertsma was dit afgietsel geschonken door den heer F. Fontein als aandenken aan de redevoering, door dien geleerde gehouden bij gelegenheid van de plegtige onthulling van dat kunstgewrocht, (opgenomen in zijne hulde aan G. Japix), en voorzeker kon, daar de afmetingen van deze buste haar minder geschikt maken, om in eene bijzondere woning te worden geplaatst, geene betere bewaarplaats worden uitgedacht, dan de zaal in gemelde boekerij, waar ook de werken van den dichter worden bewaard,

(*A. K.* en *L. B.*)

Hellevoetsluis, 24 Dec, De luit. ter zee 1e. kl. J. van Gogh, thans adjudant van den directeur en kommandant der Marine alhier, is benoemd tot directeur voor de waarnemingen ter zee bij het Koninklijk Nederlandsch Methologisch Instituut te Utrecht, ter vervanging van den luit. ter zee H. Jansen. Naar men verneemt zou de heer van Gogh in zijne betrekking alhier vervangen worden door den luit. ter zee 1e. kl. R. L. de Haes, thans komm. van Zr. Ms. kanonneerboot, gestationneerd te Millingen.

(*A C.*)

Breda, 25 Dec. Door het bestuur der in dit jaar te New-York gehouden wereld-tentoonstelling, is aan onzen geachten stadgenoot J. H. Levysson, oud opperhoofd van den Ned. Handel te Japan, toegezonden een fraai bewerkte bronzen medaille met getuigschrift, als behaalden prijs voor de inzending van eene keurige verzameling van Japansche voorwerpen van nijverheid, oudheden, enz.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie der *»Grondwet.«*

De Engelsche Economist van 16 dezer bevat een krachtig artikel *»the bright side of the picture«* dat, op zich zelf schoon, mij trof, omdat een gedeelte daaruit als tegenhanger mag dienen aan 't beklag over hen, die als soldaten aan den Krim-veldtogt deel nemen, een beklag in 't dagelijksche leven zoo onberedeneerd als onbekookt herhaald. — 't Onderstaande strekt daartoe ten bewijze. — Ongevoeligheid dreef mij niet, wierd dit verondersteld, ik zou aan de opregtheid van 't beklag twijfelen, door inwoners van een land geuit, dat, — de verminderende jaarlijksche opgaven bewijzen 't als eene heerlijke toekomst voor 't uitoefenen der particuliere liefdadigheid — voor zijn eigen *»patriotic fund«* zoo weinig over heeft.

Rotterdam, Dec. 1854. d. B.

Werpen wij een' blik op de gelederen van ons dapper leger. Wij weten hoe onze regementen aangeworven worden. Wij weten uit welke standen zij zaamgesteld zijn. Wij weten dat een groot deel dergenen, die zich doen inschrijven, luiaards zijn, weetnieten, avonturiers, verdierlijkte wezens, ruwe schepsels, voor wie eene geregelde werkzaamheid een plaag en walging is, die een afkeer hadden van beperking hunner woeste vrijheid, die over de flaauwheid van een rustig en werkzaam leven murmureerden, die met de hunnen overhoop lagen, die de kwelling en wanhoop hunner verslagene betrekkingen geweest waren.

Als 't schuim der bevolking plagt men ze aan te zien; dikwijls waren zij zulks. — Velen, zoo niet allen, waren mannen, die, als 't leger hen niet had opgenomen, boosdoeners geworden of nutteloze, lastige, gevaarlijke, geschandvlekte leden der maatschappij zouden gebleven zijn, de vloek en schrik van hun vaderland, in plaats van als thans zijn roem en steun. Wij hebben de rekruten gezien op 't oogenblik, dat ze ingeschreven werden, dronken en wanordelijk, ruw, zorgeloos, en wantrouwend, een schrik voor allen. — Toch zijn deze dezelfde troepen of liever de ruwe rekruten, waaruit die troepen geformeerd werden, die nu dagelijks onze bewondering en verbazing wekken, om hun wanhopigen moed, hunne ijzeren volharding, hun geduld te midden van ontbering, om de gepastheid van taal en gedrag, zoowel in 't leger als in 't hospitaal, om hunne onversaagde toewijding aan de vreesselijkste noodzakelijkheden, om hun gevoel van pligt jegens 't vaderland, hunne edelmoedigheid en voorkomenheid jegens krijgsmakkers. — Weinige maanden krijgsmanstucht, een paar jaren strikt toegepaste subordinatie, goed onderrigt en goed voorbeeld, en 't geheele karakter des mans schijnt veranderd. 't Esprit de corp is ontwaakt, de eer van 't regement moet tot elken prijs gehandhaafd worden, 't is om de goedkeuring van officieren en medestrijders te doen, en dat bewustzijn van 't vervullen zijner pligten, in welke betrekking ook geplaatst, dat — [illegible] aangeboren schijnt, wordt 't voorname 't alles beheerschende gevoel des harten. —

Dezelfde mannen voor wie wij terugdeinsden als wij ze in de straten ontmoetten, gekleurde linten op hunne platgeslagen hoeden latende wapperen, terwijl zij door de straten zwierende, liederlijke taal zongen en vreesselijke eeden uitbraakten, zij waren 't die in de Birkenhead te gronde gingen, rustig de roofvisschen aanziende, die hen in de golven wachtten op de enkele opmerking hunner officieren, dat de vrouwen en kinderen de booten gevuld hadden en 't eerst moesten gered worden. — Eenvoudiger stierf nooit een heilige, geen martelaar vrijwilliger, geen held resoluter; nooit ging eenig slagtoffer den dood met edeler zelfopoffering te gemoet. — Zij *»kozen den dood boven 't leven«* niet in de opgewondenheid van een veldslag, maar in 't volle bewustzijn van een kalm gemoed, omdat 't regt en omdat 't goed was.

't Waren mannen uit denzelfden stand, die met den dood voor oogen te Balaclava den aanval deden, die — verhongerd, uitgeput, gedecimeerd en verstrooid 't slagveld behielden tegen een viervoudig sterker getal vijanden te Inkermann, zonder aan eigen behoud te denken of over terugtrekken te droomen, — vast besloten op hun post te sterven, zonder ooit aan de mogelijkheid van overgaaf of vlugt ééne gedachte te wijden. — 't Zijn ten slotte, dezelfde mannen, die aan moeite en ontberingen blootgesteld, zooals weinige onzer troepen ze ooit hadden te verduren zooals, strenge koude, onvoldoende beschutting, gebrek aan rust, gestadig afmattend, nacht-alarm, overzwaar dagwerk in de loopgraven, — niet alleen nooit klaagden of morden, maar alles met blijmoedigen geest verrigtten en in hun werk zich verlustigden. Ja, 't zijn dezelfden, van wie ons verhaald wordt, dat hun in 't hospitaal nooit een woord ontglipt, dat 't oor dier vrouwen kon kwetsen, die tot hen kwamen om ze bij te staan en wier brieven aan hunne betrekkingen in 't vaderland niets als onverwinbren moed, ongeveinsde dapperheid.(*) en ware vaderlandsliefde ademen.

(*) piety.

Gorredijk, den 16 December 1854. Als een bewijs dat het tegenwoordige ministerie niet haastig is, om de waarachtige belangen van goede ingezetenen te bevorderen, kan het volgende dienen: In de provincie Friesland, bestaat eene gemeente, met name Opsterland, tellende 10.339 zielen op eene oppervlakte van 22.874 bunders, de plaats waar de zetel van het bestuur is gevestigd, is een dorp van 729 zielen, gelegen in het noordelijk gedeelte dezer gemeente, alwaar van ouds eenige patricische familien zijn gevestigd en waaraan het ook alleen eene voorkeur heeft te danken: zoo als van zelf spreekt zeer ten schade en tot ongerief van de meeste ingezetenen; deze gemeente kan wegens deszelfs ligging, zeer geschikt worden gesplitst in twee deelen, als wanneer de zetel van het bestuur van het afgescheiden deel konde worden gevestigd te Gorredijk, een bloeijend vlek met 1612 zielen, waar belangrijke week- en jaarmarkten gehouden worden, vele fabrieken en trafieken worden gevonden, zeer veel scheepvaart naar de hooge veenderijen en beurtschepen varen naar de grootste steden des rijks en de meeste plaatsen der provincie; ingezetenen van dit dorp en omliggende dorpen, ruim 5000 zielen tellende, begrepen zulks althans, en namen de vrijheid, in grooten getale, zich bij adres, in 't laatst van het jaar 1851, tot Z. M. den Koning te wenden, met verzoek de daartoe noodige wet te willen doen voordragen. Op dit adres werd in den Raad der gemeente Opsterland, den 16 Januarij 1852 gehouden, een zeer gunstig advies uitgebragt; zulks had ten gevolge dat de wijze en voorwaarden dezer splitsing, door heeren Gedeputeerde Staten werden ontworpen, na Burgemeester en Wethouders te hebben gehoord; dat dit ontwerp vervolgens, den 3 December 1852, aan het oordeel van den Raad, en den 9 dierzelfde maand, aan den dubbelen Raad, naar aanleiding van art. 131 der gem. wet gekozen, werd voorgelegd, al hetwelk door beide collegien met ALGEMEENE stemmen werd goedgekeurd. — Men meende, aangezien in dat ontwerp was opgenomen, dat de scheiding zou worden gerekend in te gaan met 1o. Januarij 1854 (heeren Gedeputeerde Staten hadden zulks vroeger voorgesteld op 1 Januarij 1853) de zaak alsnu gerust zijnen gewonen loop te mogen laten nemen, daar men zeker moest verwachten, dat eerstdaags eene wet, hiertoe betrekkelijk, bij de wetgevende magt zou worden aangeboden; in die verwachting evenwel werd men te leur gesteld; de zaak scheen in de doofpot te zijn gedaan, of ter griffie te zijn gedeponeerd: in November 1853 besloot de Raad, deswege een adres aan Z. M. in te zenden, met verzoek deze splitsing te willen bevorderen, en niettegenstaande dit alles — blijft de zaak zoo als zij is! wat nu te doen?

Advertentiën.

225ste Nederlandsche Staats-Loterij.

1e LIJST. 2e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 11445, 13469 en 4123 *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 27 December 1854.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$59\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$			
Dito Certificat. .	3	$70\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$	*Hope* 1798/1810	5	$99\frac{7}{8}$ 100
Dito Dito . .	4	$89\frac{1}{16}$ $\frac{5}{16}$ $\frac{3}{16}$	Dito 1828/1829	5	$99\frac{3}{4}$
O. I. Leening. .	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	85
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . .	4	$74\frac{3}{4}$
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	5	
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	$48\frac{3}{8}$	Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	$56\frac{1}{8}$
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	$18\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$	Obligatiën . . .	4	
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. ^{c}/m.	3	33 $\frac{1}{16}$			
Bew. Sp. Com.			Metalliek . . .	5	62 $\frac{1}{4}$
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	$72\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$
Portugal.			Dito Nation. .	5	$64\frac{7}{8}$ 65
Londen nieuwe.	3	$36\frac{7}{8}$ $7\frac{1}{16}$	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$
Dito uitgest . .	4	15 $16\frac{1}{2}$	Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. $96\frac{1}{2}$; Louis., bij Hope & C. 5 pct. 99; Philad., Bank-act. $3\frac{1}{4}$; Mexic., te Lond. 3 pct. $19\frac{1}{16}$; dito Onb. $19\frac{1}{16}$; Gren., te Lond. Uitg. $5\frac{5}{16}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. $66\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$.

Over het geheel verkeerde de markt heden in eene flaauwe stemming met verkoopsorders in meest alle fondsen. Van Binnenl. fondsen geldt dit inzonderheid 4pct. en buitenl. de Oostenrijksche.

FRANKFORT, Vrijdag 22 December. Metalliek 5 pct $64\frac{1}{8}$; Spanje binnenl. 3 pct. $33\frac{1}{8}$; dito 1 pct. $18\frac{3}{8}$.

LONDEN, Dingsdag 26 December. Consols op t. $91\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $91\frac{3}{8}$; N. Mexic. 3 pct. $20\frac{7}{8}$, $\frac{1}{8}$; Sardinie 5 pct. $83\frac{1}{2}$; Spanje 3 pct. buit. $38\frac{3}{4}$; dito 1 pct. $18\frac{5}{8}$, $18\frac{7}{8}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 88; dito 5 pct. 97; Holl. 4 pct. $91\frac{1}{4}$; dito $2\frac{1}{2}$ pct. $61\frac{1}{4}$; Turksche leening $74\frac{1}{2}$.

PARIJS, Dingsdag 26 December. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 94; dito 3 pct. 66.95; Sp. binn. 3 pct. 34; dito 1 pct. $18\frac{1}{2}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.